

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล
พ.ศ. ๒๕๕๘^๑

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๕๐๕/๔๓๓๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาแก้ไขกฎหมายแรงงานทางทะเลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ กำหนดประเด็นปัญหาการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ เรื่องการเพิ่มเติมบทบัญญัติในการยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้องของพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ เพื่อให้คนประจำเรือมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรณีเจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ และคนประจำเรือมีความประสงค์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในฐานะหน่วยงานที่บริหารและบังคับใช้พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นว่า กรณีที่คนประจำเรือได้พ้นสภาพจากการเป็นคนประจำเรือและยื่นคำร้องหรือร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจะมีอำนาจรับและวินิจฉัยคำร้องและออกคำสั่งตามมาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ให้เจ้าของเรือจ่ายเงินดังกล่าวให้กับคนประจำเรือได้หรือไม่

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง เห็นว่า กรณีที่คนประจำเรือยื่นคำร้องหรือร้องเรียนว่า เจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ เช่น ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา เงินประกัน ฯลฯ หากพนักงานเจ้าหน้าที่รับคำร้องเรียนหรือคำร้องและได้สอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏว่าเจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ให้เจ้าของเรือจ่ายเงินดังกล่าวให้กับคนประจำเรือได้ แม้คนประจำเรือจะพ้นจากการเป็นคนประจำเรือหรือยังคงทำงานอยู่ก็ตาม ซึ่งหากพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๙๕ (๓) ซึ่งบัญญัติว่า “มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้” เทียบกับอำนาจของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “มีคำสั่งเป็นหนังสือให้นายจ้างหรือลูกจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้” จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๖๓ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทั้งสองมาตราดังกล่าว ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของเรือและนายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกัน ดังนั้น แม้คนประจำเรือจะพ้นจากการเป็นคนประจำเรือหรือยังคงทำงานอยู่ก็ตาม พนักงานเจ้าหน้าที่ก็สามารถออกคำสั่งตามมาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ให้เจ้าของเรือปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินตามที่กฎหมายกำหนดได้

แนวทางที่สอง เห็นว่า กรณีที่คนประจำเรือยื่นคำร้องหรือร้องเรียนว่า เจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ เช่น ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา เงินประกัน ฯลฯ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจรับและวินิจฉัยคำร้องและมีอำนาจสั่งให้เจ้าของเรือปฏิบัติได้ เนื่องจากมาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับอำนาจในการตรวจเรือ ตรวจสอบสภาพการทำงาน และสภาพการจ้างของคนประจำเรือ หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้ว คนประจำเรือปฏิบัติไม่ถูกต้องก็สามารถใช้อำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ได้ ซึ่งเทียบเคียงกับกระบวนการตรวจแรงงานและการออกคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ แต่บทบัญญัตินี้รวมทั้งบทบัญญัติอื่นในพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ มิได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการในการรับคำร้องและวินิจฉัยคำร้องของคนประจำเรือเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ซึ่งได้บัญญัติกระบวนการรับและวินิจฉัยคำร้องของลูกจ้างรวมทั้งการออกคำสั่งไว้เป็นการเฉพาะ เพราะหากพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ มีวัตถุประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจรับและวินิจฉัยคำร้องดังเช่นที่บัญญัติกระบวนการไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๔ กฎหมายจะต้องบัญญัติกระบวนการนั้นไว้ในพระราชบัญญัตินี้ด้วย ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๙๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ให้เจ้าของเรือจ่ายเงินดังกล่าวให้กับคนประจำเรือที่ออกจากงานไปแล้วได้ หากคนประจำเรือที่ออกจากงานไปแล้วมีความประสงค์จะเรียกร้องสิทธิเกี่ยวกับเงินต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดจะต้องดำเนินการใช้สิทธิทางศาลแรงงานตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ

โดยที่ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวยังไม่เคยมีการตีความหรือวินิจฉัยมาก่อน ประกอบกับยังไม่เคยมีคำพิพากษาในกรณีเช่นนี้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความถูกต้องชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเล เพื่อประโยชน์ในการบริหารกฎหมายและให้เจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอหารือข้อกฎหมายในประเด็นดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน โดยมีผู้แทนกระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มาตรา ๙๕ (๓)^๒ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติ

^๒มาตรา ๙๕ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(มีต่อหน้าถัดไป)

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ได้กำหนดให้เจ้าของเรือต้องปฏิบัติตามกฎหมายในหลายกรณี เช่น มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง^๓ บัญญัติให้เจ้าของเรือจัดให้มีข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือเป็นหนังสือพร้อมลายมือชื่อของเจ้าของเรือและคนประจำเรือ มาตรา ๕๘^๔ บัญญัติให้เจ้าของเรือประกาศเวลาทำงานปกติให้คนประจำเรือทราบ มาตรา ๖๒^๕ บัญญัติให้เจ้าของเรือจัดให้คนประจำเรือมีชั่วโมงการพักผ่อนตามที่กำหนด รวมถึงมาตรฐานที่พักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร และโภชนาการบนเรือที่เจ้าของเรือต้องจัดให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ยังกำหนดให้เจ้าของเรือมีหน้าที่ต้องจ่ายเงิน เช่น มาตรา ๔๙^๖ บัญญัติให้เจ้าของเรือจ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาให้ถูกต้องและตามเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และในกรณีที่เจ้าของเรือไม่จ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาภายในกำหนดเวลา มาตรา ๕๐^๗ ได้บัญญัติให้เจ้าของเรือจ่ายดอกเบี้ยให้แก่คนประจำเรือในระหว่างเวลาผิมนัดร้อยละสิบห้าต่อปี และในกรณีที่เจ้าของเรือจงใจไม่จ่ายเงินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง เมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ถึงกำหนดจ่าย เจ้าของเรือต้องจ่าย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๔๓ เจ้าของเรือต้องจัดให้มีข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือเป็นหนังสือพร้อมลายมือชื่อของเจ้าของเรือและคนประจำเรือ โดยจัดทำเป็นคู่ฉบับจัดเก็บไว้บนเรือหนึ่งฉบับ และอีกฉบับหนึ่งให้คนประจำเรือเก็บไว้ พร้อมทั้งจะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๕๘ ให้เจ้าของเรือประกาศเวลาทำงานปกติให้คนประจำเรือทราบโดยกำหนดเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของการทำงานแต่ละวันของคนประจำเรือซึ่งต้องไม่เกินแปดชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาทั้งสัปดาห์ต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง

“มาตรา ๖๒ เจ้าของเรือต้องจัดให้คนประจำเรือมีชั่วโมงการพักผ่อนไม่น้อยกว่าสิบชั่วโมงในรอบยี่สิบสี่ชั่วโมง และไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบเจ็ดชั่วโมงในรอบเจ็ดวัน

ชั่วโมงการพักผ่อนสามารถแบ่งออกได้ไม่เกินสองช่วง หนึ่งในสองช่วงนี้ต้องมีระยะเวลาอย่างน้อยหกชั่วโมง และต้องมีระยะห่างระหว่างกันแต่ละช่วงไม่เกินสิบสี่ชั่วโมง

“มาตรา ๔๙ ให้เจ้าของเรือจ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาให้ถูกต้องและตามกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้างเป็นรายเดือน รายวัน รายชั่วโมง หรือเป็นระยะเวลาอย่างอื่นที่ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์แก่คนประจำเรือ

(๒) ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้างนอกจาก (๑) ให้จ่ายตามกำหนดเวลาที่เจ้าของเรือและคนประจำเรือตกลงกัน

(๓) ค่าล่วงเวลา ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่เจ้าของเรือเลิกจ้างคนประจำเรือ ให้เจ้าของเรือจ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาตามที่คนประจำเรือมีสิทธิได้รับให้แก่คนประจำเรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เลิกจ้าง

“มาตรา ๕๐ ในกรณีที่เจ้าของเรือไม่จ่ายค่าจ้างและค่าล่วงเวลาตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๔๙ ให้เจ้าของเรือจ่ายดอกเบี้ยให้แก่คนประจำเรือในระหว่างเวลาผิมนัดร้อยละสิบห้าต่อปี

ในกรณีที่เจ้าของเรือจงใจไม่จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ถึงกำหนดจ่าย เจ้าของเรือต้องจ่ายเงินเพิ่มเติมให้แก่คนประจำเรือร้อยละสิบห้าของเงินที่ค้างจ่ายทุกระยะเวลาเจ็ดวัน

เงินเพิ่มให้แก่คนประจำเรือร้อยละสิบห้าของเงินที่ค้างจ่ายทุกระยะเวลาเจ็ดวัน และได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินประเภทต่าง ๆ ไว้อีกหลายกรณี เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการได้รับบาดเจ็บของคนประจำเรือที่ทำงานบนเรือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดทำประกันภัยทางทะเล ค่าสินไหมทดแทนกรณีเรือเสียหายหรือเรือจม ดังนั้น เมื่อเจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิการได้รับเงินประเภทต่าง ๆ ของคนประจำเรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่เจ้าของเรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๙๕ (๓)^{๘๘} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันได้

เมื่อเจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าของเรือมีหน้าที่ต้องจ่ายเงิน และคนประจำเรือมีสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดเนื่องจากการปฏิบัติงานในระหว่างเป็นคนประจำเรือให้แก่เจ้าของเรือตามที่พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ กำหนดไว้ แม้คนประจำเรือคนใดจะพ้นสภาพจากการเป็นคนประจำเรือแล้ว แต่เมื่อสิทธินั้นเกิดขึ้นในขณะที่เป็นคนประจำเรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานก็ยังคงมีอำนาจรับและวินิจฉัยคำร้อง และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙๕ (๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือจ่ายเงินดังกล่าวเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ บัญญัติไว้ได้ ทั้งนี้ ก่อนมีคำสั่งดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าของเรือ คนประจำเรือ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้ตามที่มาตรา ๙๕ (๒)^{๘๙} แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันบัญญัติให้อำนาจไว้

สำหรับในประเด็นว่าพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้องเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๓^{๙๐} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๑๒๔^{๙๑} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

^{๘๘}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๘๙}มาตรา ๙๕ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าของเรือ คนประจำเรือ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

๑.ล๑

๑.ล๑

^{๙๐}มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้และลูกจ้างมีความประสงค์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ลูกจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานแห่งท้องที่ที่ลูกจ้างทำงานอยู่หรือนายจ้างมีภูมิลำเนาอยู่ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่เกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าลูกจ้างถึงแก่ความตายให้ทายาทโดยธรรมมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานได้

^{๙๑}มาตรา ๑๒๔ เมื่อมีการยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๒๓ ให้พนักงานตรวจแรงงานสอบสวนข้อเท็จจริงและมีคำสั่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจมีคำสั่งภายในเวลาตามวรรคหนึ่งได้ ให้พนักงานตรวจแรงงานขอขยายเวลาต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพร้อมด้วยเหตุผล และอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายอาจพิจารณาอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องมีระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

(มีต่อหน้าถัดไป)

คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) เห็นว่า มาตรา ๕^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ บัญญัติว่าการจ้างงานระหว่างเจ้าของเรือกับคนประจำเรือ ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กรณีจึงไม่อาจนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ มาเทียบเคียงตีความเพื่อตัดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๕ (๓)^{๑๓} ในการมีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ ได้ และโดยที่มาตรา ๕^{๑๔} ประกอบกับมาตรา ๙๕ วรรคสี่^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลฯ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจึงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อร้องเรียนและออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๕ (๓) เพื่อเป็น

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๑)

เมื่อพนักงานตรวจแรงงานสอบสวนแล้วปรากฏว่าลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใด ที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย ตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าได้ทราบคำสั่ง

ให้นายจ้างจ่ายเงินตามวรรคสามให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย ณ สถานที่ทำงานของลูกจ้าง ในกรณีที่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายร้องขอให้พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินดังกล่าว ณ สำนักงานของพนักงานตรวจแรงงาน หรือสถานที่อื่นตามที่นายจ้าง และลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายตกลงกัน

ในกรณีที่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายไม่มารับเงินดังกล่าวภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่ง ให้พนักงานตรวจแรงงานนำส่งเงินนั้นเพื่อเก็บรักษาในกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างโดยฝากไว้กับธนาคาร ในการนี้ถ้ามีดอกเบี้ยหรือดอกผลใดเกิดขึ้นเนื่องจากการฝากเงิน ให้ตกเป็นสิทธิแก่ลูกจ้าง หรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายซึ่งมีสิทธิได้รับเงินนั้น

ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานเห็นว่าลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายไม่มีสิทธิได้รับเงินตามมาตรา ๑๒๓ ให้พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งและแจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้าง และลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายทราบ

^{๑๒}มาตรา ๔ การจ้างงานระหว่างเจ้าของเรือกับคนประจำเรือตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

เจ้าของเรือต้องจัดให้มีการคุ้มครองด้านประกันสังคมและเงินทดแทนโดยให้คนประจำเรือได้รับสิทธิประโยชน์จากการคุ้มครองตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๔}มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^{๑๕}มาตรา ๙๕ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

การปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด

แนวทางในการพิจารณาออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ และแม้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมจะยังไม่ได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๒^๖ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็สามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๖๖

^๖มาตรา ๓๒ กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

ในกรมหนึ่งมีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงและในกรณีที่ มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้เป็นการเฉพาะ การใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ดังกล่าวให้คำนึงถึงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ และนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงด้วย

ในกรมหนึ่งจะให้มีรองอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรองจากอธิบดีและช่วยอธิบดีปฏิบัติ ราชการก็ได้

รองอธิบดีมีอำนาจหน้าที่ตามที่อธิบดีกำหนดหรือมอบหมาย